

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP. — MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Szerkesztőségi iroda: Gyulafehérvárt, Hunyadi-tér 8. sz., hová a ap szellemi részét érdeklő közlemények és az előfizetési pénzek is küldendők.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 Kor., félévre 6 Kor., negyedévre 3 Kor., egy óra 1 Kor.

Felelős szerkesztő:

MIKA OTTOKÁR.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézete, hová a hirdetési díjak küldendők.

Hirdetések díjszabási árban számíttatnak. — Nyilttér sora 50 fillér.

Politikai szemle.

A képviselőház a karácsonyi elég hosszú szünet után e hó 10-én formális ülést és tegnap szombaton érdemleges ülést tartott, a melyen Günther Antal igazságügyi miniszter a bírák és ügyészek fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot beterjesztette, s ezen az ülésen választották meg az önálló magyar bank előkészítésén munkáló bizottság tagjait is. Ezek az ülések még aránylag csendesesen folytak le, várakozásunk ellenére, mert a magyar parlamenttel épen megfordítva vagyunk, mint az iskolás gyermekekkel megáldott szülők.

Nálunk akkor van csend, ha az iskola beállt s a gyermekek nem ülnek egész nap otthon, viszont a nagy gyermekek akkor zajosak és fektelenek, ha a parlamentbe bemehetnek, otthon pedig csendesesen viselkednek. Nem is csoda, ez ideig nem sok volt miről beszámoljanak, még azoknak sem, kik eddig beszámoltak, még azzal is, a mit nem csináltak.

E hónap különben a munka hónapja lesz, majdnem mindenik miniszter fog új és új törvényjavaslatot a t. Ház elé terjeszteni. Módja lesz tehát a parlamentnek dolgozni.

A horvát eseményekben is változás állott be, a mennyiben Rakodczai helyét, ki beadta lemondását, Rauch foglalta el, ki e hó 9-én már a báni esküt is letette. Ez azonban csak pusztaszemélyi változás és az új bán épen olyan tehe-

tetlen lesz, ami nézetünk szerint, mind elődje volt, mert nem hisszük, hogy az elmérgesített horvát helyzeten az új bán változtatni képes lenne, miután a horvátok a kapott engedmények után még követelőbbek lettek és lesznek. Az ő viselkedése már nyílt pártütés a magyar nemzet presztízse ellen.

A horvátok és épen úgy a nemzetiségek csak azért mernek szembeszállani oly pökhendi módon a magyarsággal, mert Bécs kegyenczeinek tartják magukat.

Ezt a hiedelmet kell a kormánynak megdönteni, s akkor lecsendesednek a horvátok és a nemzetiségek is egyaránt.

A sokat emlegetett katona tisztí fizetés rendezés is elmarad. Wekerle miniszterelnök nyilatkozata szerint ez a dolog nem is volt tanácskozás tárgya s a delegációk elé sem lesz e tárgyban előterjesztés téve, ha csak valamelyik osztrák delegátus fel nem veti a kérdést, de hisszük és reméljük, hogy a magyar delegátus, addig míg Magyarország is nem kap valami kárpótlást, a katonaság új terheit nem fogja megszavazni.

Vidéki városaink fejlesztése.

Irta: Forbáth Imre dr. mérnök, műegy. magántanár.

Vidéki városainknak fejlesztése nemcsak az egyes városoknak, hanem az egész országnak egyetemes érdeke. Életerős vidéki központok nélkül az ország a nyugoti államokat sem kulturális fejlettségre, se gazdag-

ságra nézve soha el nem érheti. És mivel a kultura és gazdagság képezik minden állam függetlenségének legbiztosabb alapjait, követelnünk kell, hogy az összes érdekelt hivatalos szakkörök minden lehető megtegyenek abban az irányban, hogy a városaink fejlesztésének útjában lévő akadályokat elhárítsák és a városok fejlődését pozitív alkotásokkal is előmozdítsák.

Városaink jövőjének biztosítása nem annyira a nagyjában amugy is kielégítő általános közigazgatási továbbfejlődésétől, mint inkább a gazdasági és műszaki feladatok egész sorozatának többé vagy kevésbé sikeres megoldásától függ. Városaink fejlődésének ezen oldala annál nagyobb fontossággal bír, mert a gazdasági és műszaki feladatok iránt az ország eddigi fejlődésének természetes folyományaképpen a közigazgatási személyzet nem mutatja ugyanazon fogékonyságot, mint a tisztán jogi vagy közigazgatási természetű kérdések iránt. Ebben az irányban kell tehát városaink fejlődését első sorban megmunkálni. Műszaki feladatot képez a városok fejlődésének kiindulási alapja, a város tulajdonképpeni építése. Vidéki városaink építési fejlődésénél a multban ugyszólván sehol sem találkozunk azzal a tervszerű, előre meggondolt eljárással, mely nélkül egy olyan bonyolult természetű feladatnak, mint amilyen egy város kiépítése, kielégítő megoldása el sem képzelhető. Majdnem mindenütt megelégedtek az időközönként fellépő szükségletek alkalmi kielégítésével, ezen ötletszerű eljárással áldozatul hozván a jövő nagy érdekeit alárendelt fontosságu pillanatnyi érdekeknek. Ezen eljárás következménye, hogy városaink tulnyomó részének építési kialakulása sem a forgalom, sem a közegészség, sem pedig az esztétika kívánalmainak nem felel meg és a városok terjeszkedésénél tapasztalt céltalan eljárásra vezethető vissza, hogy némely városunk újabb terjeszkedési területei egy olyan háztartás benyomását teszik, mely 10 szobás lakást vesz fel, anyagi helyzeténél fogva azonban csak 3 vagy 4 szoba kellő berendezésére képes.

TÁRCZA.

Az anyósom férjhez megy.

Irta: Duka Imre.

Nem bánom, ha mindjárt a szemem közé is kaczagnak, de azért megvallom, hogy az anyósomat szeretem.

Ne tessék félreértetni. Nem oly perzselő lánggal szeretem, hogy megszöktetni is képes lennék. Bár e fölött sem lehetne csodálkozni, mivelhogy ő másodvirágzásában is még mindig kíváncsú, szép asszony. Iránta való szeretetem abból a mély hálából fakadt, amiért pokollá vált családi életemet egyszerre a megálmódott és elveszettnek hitt mennyországgá varázsolta.

A feleségem három évig hűséggel várt rám. Nem is volt nálam boldogabb halandó a menyegzőnk napján. Végre-valahára enyém lett ábrándjaim megtestesült eszményképe. Enyém a leghivebb nő, a földreszállt angyal, aki otthont teremt nekem, a sors viharától hányt-vetettnek s beülteti életem sivatag útjait virággal. Gondtalanul, a boldogság mámorától elkábultan eveztem be a házaselet kikötőjébe. Csakhogy boldogságom, mint a futó felhő, gyorsan eltűnt. A feleségem ok nélkül féltékenysége, hanem még büszke is voltam rá. Módfelett hízelt, hogy olyan ellenállhatatlannak tart, akinek

szép asszonyok, lányok tömegesen meghódolnak. Később megszokottak s unalmasak kezdtek lenni szemrehányásai. Végül pedig alaptalan vádolósaival már felfingerelt s dühbe gurított, minek az lett a következménye, hogy vagy perlekedtünk, vagy pedig haragban voltunk egymással.

Az életem elviselhetetlen kezdett lenni. Bánatom annál súlyosabb volt, mivel magamba kellett zárnom. Az ismerőseimnek nem mertem panaszkodni. Réstelttem volna s félttem is a gonyolódásaiktól. Apósomnak nem szólhattam. Halálos betegen feküdt. Anyósom pedig az ápolásával, meg a saját bánatával volt elfoglalva.

Némileg csak abban leltem vigaszt, hogy a feleségem haragot tartott velem. Azt gondoltam, hogy így haragban majd csak eléldégelünk addig, amíg vagy megokosodik, vagy válópert indít ellenem.

Ebben a reményemben is keservesen csalódtam.

Az apósom azonban eközben jobblétre szenderült. Ez a csapás az egész családot mély gyászba borította. Az anyósom szíve mély gyászát külsőleg is kifejezte. Ősz hajfürtjeit koromfeketére festette. Tetőtől-talpig feketebe öltözött járt. Ékszer sem viselt. Minduntalan könnyezett és vágyakozva emlegette a viszontlátás boldog perceit. Egész lényé elárulta, hogy özvegy, bánatos özvegy.

Mikor az apósom temetéséről hazafelé mentünk, a feleségem nyelve, mint egy második Zakariásé, hirtelen megoldódott.

Ijedtemben én némultam meg.

— Látod — kezdte — ilyen hűséggel, mint a szegény mama, viseltetnek a mi családunk asszonyai azokhoz, akiknek egyszer hűséget esküdtek. Azokhoz nemcsak életükben, hanem még poraiban is hűvek maradtunk.

Mélyen hallgattam. Hallgatásommal felfingereltem. Felbiggyesztette az ajakát s csipősen kérdezte:

— Talán még kétkezel is a szavaimban?

— Dehogy — akartam mondani. Csakhogy erre időm nem volt. Még mielőtt szólhattam volna, már is elkezdte:

— Persze, az ilyen ember mint te, aki örökös szoknyák után szaladgál, nem tudja, mi a hűség? Tudom, ha ma meghalnék, holnap már másik asszonyt hoznál a házhoz.

És mintha már érezte volna a halál fagyos lehelletét, hangos zokogásra lakadt.

A temetésről jövők összesugtak:

— Szegény mennyire szerette az apját.

Én meg titokban felfohászkoztam az egek urához: elégelje meg már a szenvedéseimet s vegye el tőlem a keserű poharat.

Egy-két napig hallgatott. Már azt hittem, hogy a sors megkönyörült rajtam. Pusztá képzelet volt ez is. Egyik délután, amint a sétányból hazamentem, azt kérdezte:

— A mamánál voltál?

Sirolin

emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, szárazköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

Hofmann-La Roche & Cie. Basel (Svájc.)

„Roche”

Kapható orvosi receptre a gyógyszerárakban.

Ára üvegenként 4.— korona.

Uj városrészek építése és a régi városrészekben a forgalom és közegészségügy érdekében eszközözlendő változtatások épp úgy szigorúan körülvalozott műszaki feladatot képeznek, mint akár egy palota, vasut vagy csatorna létesítése. Míg azonban minden más műszaki feladat megoldásának nélkülözhetetlen alapját egy megfelelő tervezet kidolgozása képezi, addig a városoknak a legbonyolultabb természetű műszaki feladatokhoz tartozó kiépítését nálunk a legtöbb esetben minden rendszeres terv nélkül hajtják végre.

Ennek káros következményeit városaink fejlődésében mindenütt szomorúan tapasztalhatjuk. A telekpia-czon nemcsak a fővárosban, hanem ugyanolyan mértékben vidéki városainkban is észlelhető visszasságoknak, nemkülömben az abból közvetlenül folyó lakásmizériának nagyrészt elejét lehetett volna venni, ha városaink építési kialakulásában nem bíztak volna mindent a véletlenre. Számos esetben a városok tetemes pénzügyi áldozatoktól is megszabadulhattak volna, hogyha a szabályozási terv idejekoránti kidolgozása által lehetővé tették volna, hogy az utcák, terek, ültetvények, középületek számára szükséges területeket a város már akkor foglalja le, mikor azok a városfejlődés beállta előtt még alacsony áron voltak beszerezhetőek. Ha a város maga rendelkezik nagyobb kiterjedésű telkekkel terjeszkedési területén, módjában áll a telekárak alakulására kedvező befolyást gyakorolni oly irányban, hogy a szegényebb lakosság számára szükséges lakások bére már a telekárak folytán ne lépje túl azokat a határokat, melyeket a lakosság ezen rétegeinek kereseti viszonyai megszabnak. A gazdasági társadalomtudomány a jövedelem egyhetedét tekinti azon méltányos aránynak, mely mellett mindenkinek megfelelő lakást találni kéne. Ezen határ vidéki városainkban ugyszólván sehol sem tartható be. Vidéki városaink munkássága átlagban nem igen keres 500 koronánál többel. Már pedig 50—80 koronáért a mai viszonyok mellett vidéki városainkban még egy szobás lakás sem kapható. A városok szabályozásával összefüggő feladatoknak egyik legfontosabbika, hogy a közegészség és közérköcsőség szempontjából gyakran tarthatatlan lakásvizonyokon gyökeresen változtasson.

A műszaki teendők fontossága a városok fejlődésében nem merült ki a szabályozási tervvel és az ezzel összefüggő kérdésekben. Budapest székesfővárost törvény kötelezi arra, hogy jövedelmének felét közmunkákra fordítsa. Vidéki városainkat erre törvény ugyan nem kötelezi, de kötelezettség nélkül is a városi élet kényszerítő hatása alatt a jövedelmeknek tulnyomó részét ők is mindinkább műszaki természetű kiadásokra kénytelen fordítani. Ilyen kiadásokat okoznak a legkülönbözőbb czélokra szükséges magas építkezéseken kívül az utak építése és fentartása, a közvilágítás, a város tisztítása, az ujabban nálunk is örvendően szaporodó vízvezetékek és csatornázások és végül műszaki feladatot képez a különféle városi üzemek létesítése és vezetése is.

Azonban a műszaki vonatkozású létesítmények nemcsak a város kiadásai között játszanak vezetőszerepet, hanem mindinkább alkalmassá válnak arra, hogy

a város jövedelmeit is hathatósan fokozzák. Kiemeltük már, hogy a szabályozással kapcsolatosan üzött tervszerű telekpolitika mennyiben járulhat hozzá a város pénzügyi helyzetének megjavításához. Nem akarunk kiterjeszkedni itt mindazon teendőkre, melyeket a városok pénzügyi helyzetének végleges orvoslásához szükségesnek tartunk, csak azt emeljük ki, hogy a közjellegű jövedelmeket a város, amennyire csak lehet, ne adja ki kezéből, hanem hasznosítsa saját maga. Ez épp úgy áll a vásár- és kövezetvámra, bor- és husfogyasztási adóra, ahol ezek nem házilag, hanem bérszerződések útján hasznosíthatnak, mint a különféle városi üzemekre, melyeknek konczesszióba való adása csak kivételesen és akkor volna megengedhető, ha létesítésük más uton semmiképpen biztosítható nem volna.

De azon tapasztalatok alapján, melyeket közcse- lü üzemek jövedelmezősége dolgában eddig ugyszólván kivétel nélkül mindenhol tettek, aligha akad város, mely saját jószántából lemondjon egy olyan biztos és folyton erősödő jövedelmezőségi forrásról, mint amilyent ezen üzemek képviselnek. Debreczen gázművéből évente 110.000 K. évi tiszta jövedelem marad. Győr villamos-műve 1906-ban 83.000, vízműve 65.000 K. nyereséget mutatott fel. Arányos számokkal találkozunk azon többi vidéki városainkban is, melyeknek városi üzemeik vannak. Hogy mily előnnyel járnak ezen üzemek a városok vagyoni helyzetére nézve, ezt meggyőzően juttatja kifejezésre Temesvár város 1906-iki hivatalos jelentésének következő része:

„A város tulajdonát képező vállalatok állandóan örvendetes fejlődést mutatnak. Eltekintve ugyanis attól, hogy a város a vállalatokra eddig egy fillért sem költött, amennyiben azok nemcsak a vételükre szükséges kölcsönök törlesztési részleteit, hanem az időközben felmerült újabb befektetések költségeit is saját jövedelmük-ből fedezik, hogy továbbá a város közvilágítása teljesen ingyen láttatik el, a város elhatározta hogy a vállalatok 1906. január 1-étől kezdve az ut- és hidfentartási stb. költségekhez összesen 50.000 koronával tartoznak hozzájárulni.“

Ebből látszik, hogy a város nemcsak ingyen fedezi közvilágítási szükségletét és nemcsak tetemes évi összeghez jut, hanem vállalatai révén minden áldozat nélkül megszorította a város köztulajdonát azokkal a jelentékeny értékekkel, melyeket a város vállalati, többek között a villamos vasut, villamos telep és a légszuszgyár befektetési tőkéi képviselnek.

Az előadottakból kitűnik, mely irányban kell városaink fejlődését a jövőben irányítani. A közigazgatás folytonos javítása mellett a gazdasági és műszaki szempontok mindjobban való érvényesítése az az eszköz, melynek segítségével városainkat a jövőben az ország fejlődésének és boldogulásának egyik legfontosabb tényezői közé fogjuk emelhetni.

Miként lehet és kell ipart teremteni.

Írta: **Glück Ignác**, mérnök.

Szidjuk az osztrákot és fogadkozunk, hogy nem vásárolunk idegen iparczikket, csak a honi ipart pártoljuk, de arra nem gondolunk, hogy rá vagyunk szorulva a külföldre, mert nekünk iparunk nincsen. Ami van, az oly kezdetleges, hogy arról beszélni még nem lehet, mert nem állja a versenyt a külföld hasonló iparágaival. Tehát felháborodásunk korai és a százszor kimondott honi ipar pártolását csak akkor lehet és csak ott lehet szó, ha a honi ipar a külföldivel szemben lesz mellőzve, addig pedig, míg ez meg nem történik, sokkal jobb, ha hallgatunk és cselekszünk.

Teremtsünk ipart és azután lehet beszélni iparpártolásról. Teremtsünk mi magunk a saját erőnk-ből és ne várjunk a kormány segítségét, annál kevésbbé külföldi tőkét: hanem kezdjük meg ott, hol a nyugati ipar államai azt megkezdették s mi is oda fogunk, ha nem egy-két év, de egy-két évtized alatt fejlődni, hogy nem fogunk idegen iparczikkeket vásárolni, nem, mert lesz magunknak is.

Azt csak be fogja látni mindenki, hogy szegények vagyunk, s ennek daczára tulságos sok munkaerő hever tétlenül, különösen a téli időben, tehát elsősorban ezt a munkaerőt kell hasznosítani, úgy hogy a háziipart vezessük be a nép legszélesebb rétegébe. Az ország legtöbb helyén, szinte azt mondhatom, mindenütt van háziipar, de ez a legtöbb helyen olyan kezdetleges, hogy még az azzal foglalkozók házi szükségletének kielégítésére sem alkalmas. S mi ennek az oka? Nem semmi más, minthogy a nép a háziipar után nem képes pénzhez jutni, mert az értékesítéshez már nem ért, vagy arra nem képes más okból.

Az ipargazdag Csehországban, melynek termőföldje kevés, a nép ipara után él. Ott az a szokás még ma is, hogy egy-egy vállalkozó a nyers anyagot minden hétfőn a munkás családok házához szállíttatja, utasítást ad vagy adat a munkásnak, hogy mit hogyan készítsen és egy hét múlva a kész munkát átveszi, készpénzzel fizetve ki annak árát. Tart egy vagy több művezetőt, kik házról-házra járnak és oktatják a munkás családokat, férfiakat, nőket és gyermekeket egyaránt, hogy azok igy minél jobb és tökéletesebb munkát produkáljanak. Csehországban száz és százféle iparczik készül igy, kevés tőke befektetés mellett s a foglalkozók száma sok ezerre megy, kik igen tisztességesen tudnak élni munkájuk után, a vállalkozók pedig, kik a legtöbb esetben munkások voltak magok is, egy pár évtized alatt akkora tőkét gyűjtenek, hogy gyárakat képesek létesíteni.

Nálunk viszont eddig és még ma is az volt a szokás, hogy az iparos, ha egy kis szakértelme volt, tőke nélkül azonnal gyárat alapít, természetes, hogy meg is bukik; s a munka, gyár, s a becsület is. Vagy pedig, ha valakinek egy jó eszméje van, az tőkepénzese- ket hajszol s ha ezek belemennek, alakul egy-egy részvénytársaság, melyet legtöbbször vagy a kormány, vagy idegen tőke ment meg az elkerülhetetlen esőtől s ez utóbbi esetben gyakran megtörténik, hogy idegen államból hozott iparczikkeket a gyár mint honiipar ezikkel hoz forgalomba. Külföldön a legtöbb, mondhatnám minden esetben ez épen megfordítva van. Ott a nagyipar vállalatok a házi iparból nőttek és fejlődtek ki; ha a munkás szorgalmas és egy kis vállalkozási szelleme van, lassankint több-több segédmunkást vesz fel, idővel gépeket szerez be; s számtalan példa van rá, hogy egy ilyen munkás halála után az örökösökre egy vagy több gyár maradt. Például hozom fel Európa legnagyobb vegyszerek és szappan gyárosát Schicht Györgyöt, ki harmincz évvel ezelőtt mint egyszerű vagyontalan munkás kezdette meg Csehországban pályafutását s kinek ma ott óriási kiterjedésű gyártelepei vannak s aki ma is büszkén mutogatja a telep látogatóinak az íróasztalán fekvő ezüst és bársony foglalatú munkakönyvét.

A legtöbb háziipari foglalkozás olyan, melyet rövid idő alatt játszva el lehet sajátítani, de viszont valamennyi házi iparág kivétel nélkül a nagyipar alapját képezi.

Sok ember álszeméremből s más okból is, bár kényszerítve volna, hogy jövedelmét valamelyes háziipar üzése által gyarapítsa, gyárban vagy csak üzlethe-lyiségben is nem hajlandó munkát vállalni, míg ugyanazt a munkát otthon, hol a család tagjai is segítségére volnának, mint háziipart igen szívesen fogja üzni, mert hasznot lát utánna az egész család s ő azt veszi, hogy a munkaadón kívül senki sem tud a foglalkozásról.

Tehát a háziipart kell meghonosítani s azt fejlesztetni és a nagyipar jelentőségére felemelni.

— Nem én!

— Jobban tennéd, ha egyáltalán nem csavarognál. Inkább nála töltenéd el a szabad idődet. Vigasztalnád s hűséget tanulnál tőle.

— Megvigasztalódik nálam nélkül is!

— Mit, megvigasztalódik? Mondd még egyszer! Tudom, szem nélkül maradsz!

— Angyalom, drága jó feleségem, nem úgy értet-tem, amint azt te gondolod. Hanem úgy, hogy az idő lassankint enyhíti bánatát, begyógyítja sebtét.

Csodálkozva csapta össze a kezét:

— Én uram, teremtem, de buta is vagy te! Mondtam már és mégsem tudod, hogy a mi családunk bánatát az idő nem képes feledtetni. Sebeinkre balzsamot nem tud csepegtetni. A szegény mamának a nővére, a Lóri néni sem ment másodszor férjhez, pedig csak huszonhat éves volt, mikor özvegyen maradt. Férjhez mehetett volna, harminczhárom kérője volt. Anna néni is özvegy maradt. Bárha olyan boldogtalan házaselet után, aminő az övé volt, ha másodszor is férjhez megy, senki sem szólhatta volna meg. Urát, a gyalázatosat, a kedvese férje kólintotta úgy fejbe, hogy elsötétült előtte örökre a világ. Anna mégis haláláig viselte érte a gyászruhát. Ha túléllek, én is azt hordok érte d siromig, bár ezt ugyan nem érdemled meg tőlem, te szoknyakergető, hitvány fráter!

Ezeket nap-nap atán ismételte. Akármennyire birkatürelmű is vagyok, mégis megsokaltam vádaskodásait. A gyászévnék fele már letelt. Elhatároztam, hogy véget vetek szenvedéseimnek. Mielőtt azonban az első lépést megtettem volna, elmentem az anyósomhoz, hogy tudára adjam a szándékomat.

Az anyósom soha sem tapasztalt szívélyességgel fogadott.

— Szerencsét kívánni jössz fiam? — kérdezte boldogan mosolyogva.

— Mihez? — kérdeztem csodálkozva.

— Elhatározásomhoz, — felelte, miközben a szemét lesütötte és szemérmesen elpirult.

— Miféle elhatározáshoz?

— Hát nem értesített róla a feleséged?

— Nem szólt semmit.

— A hálátlan, — mondta elkeseredetten — neheztel rám, mert még élni akarok. Vagy már nincs jogom az élet örömeihez?

— Van! Hogyne volna, — válaszoltam lelkesülten. — Csak élvezze is.

— Fiam, kedves fiam, nem haragszol rám, amiért leteszem az özvegyi fátyolomat?

— Sőt nagyon is örülök. Hisz páros életre teremtet bennünket a mindenható.

— Ugy van gyermekem. Magadról tudod, hogy a fiatal szívnek nem lehet parancsolni. Én sem tudok az enyémnek.

Könnyezett s mosolygott is egyszerre. Boldogságában átölelt s oly hévvel csókolt, mintha szerelmes szíve választottja én lettem volna.

Persze, hogy elfelejtettem neki a szándékomat megmondani.

Nem bántam meg. Férjhez menetele óta boldog vagyok.

Néhai Beksics Gusztáv, ez a nagy tudású publicista a „Magyar politika új alapjai” című munkájában azt mondja, hogy a „magyar háziipart kell értelemmel és tőkével a nagyipar jelentőségére felemelni.” Viszont e lap ez idő szerinti szerkesztője, ki ezekkel a kérdésekkel szintén sokat foglalkozott, „Az erdélyi magyarság erősítéséhez” című röpiratában azt bizonyítja, hogy a külföld példájára a háziipar szakértelem és szorgalommal, tőke nélkül is a nagyipar jelentőségére emelhető, ha a társadalom elég erős és kitartó ezt a munkát vállalni.

Ez az én nézetem is, a háziipart kell istápolni, fejleszteni s ebből fog az ipar kifejlődni nálunk is épen úgy, mint a hogy kifejlődött külföldön.

A háziipar nálunk még az úgynevezett egyke rendszert is, a mely azt jelenti, hogy nem kell több gyermek egynél, mert a sok gyermek egymás elől eszi el a kenyeret, megsemmisítené, mert a gyermek is szerezne, mihelyt a pendelyből kinőtt, s nem lenne teher a szegény ember házában, mint a hogy tartja ma a magyar paraszt és az erdélyi szász, hogy a felhalmozott pénz mint tőke, minél kevesebb ember eltartására szolgáljon, hogy ez a kevés jobban élhessen. Ime a pénz a még meg nem született embert gyilkolja meg.

Míg a szorgalommal és okszerűen üzött háziipar mellett ez az abmorinitás is megsemmisülne, hiszem, hogy egy negyed század alatt Magyarországnak ezen a nyomdokon haladva olyan ipara lenne, hogy nem kellene e hazában senkinek idegen iparcikket használnia és vegyen, míg ma még ott állunk, hogy erre kényszerítve vagyunk.

Levelezés.

Gyulafehérvár, 1908. január 6.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

A mult év december havában, a mikor a tekintetes Szerkesztő úr a Gyulafehérvári Hirlapot átvette, be-
köszöntőjében azt írta volt, hogy a lap nyitva lesz mindenkinek, a ki jogos panaszát, kérelmét vagy bírálatát a közönség elé vinni akarja. Én tehát élni akarok a tekintetes Szerkesztő urnak ezen engedelmevel s úgy is mint lapjának figyelmes olvasója, úgy is mint e város lakója engedje meg, hogy egy s mást, a mi sokaknak még rajtam kívül nem tetszik, nyilvánosságra hozhassak.

Első sorban is a rendőrség figyelmét kell hogy felhívjam egy olyan körülményre, a mely már türethetetlen és a melyen csakis a rendőrség tud segíteni.

Városunkban a koldulás csak péntek napokon van megengedve. Talán városi szabályrendelet is van e tekintetben

Ez év január 3-án, pénteken egyik főtéri üzlet-helyiségben volt valami elintézni valóm s ez alkalommal mintegy fél órát időztem ott; ezen rövid idő alatt nem kevesebb mint kilencz koldus nyitotta meg az üzlet ajtaját s a kereskedő, ki különben jószívű ember, épen annyiszor ment ki a pult mellől és rőtta le a koldus-adót, de szó nélkül ő sem állhatta meg ezt, mert a kéregetők között volt egy teljesen ép és egészséges fiatal férfi, még elég tisztességesen is öltözködve és négy vidéki oláh asszony, kiknek szintén nem volt sem testi hibájuk, sem nem látszottak olyanoknak, kik rá volnának utalva a koldulásra. S ezek az existenciák végig járják köröskörül a gyulafehérvári piacot s minden üzlettulajdonostól és magánosoktól is olyan filléreket szednek össze, melyre nem érdemesek, sőt molestálják a közönséget tolakodó fellépésükkel.

Igy én is joggal kérdezhetem, hogy hol van a rendőrség? S ezt annál inkább tehetem most, mert a város közönsége m. hó 23-án a rendőrségi tisztviselőkkel és a rendőrlegénységgel szemben is megtette a köteleességét, a mikor azok számára fizetési pótlékot adott. Tehát a rendőrségtől is méltán elvárhatja, hogy teljesítse a köteleességét s oltalmazza meg a város közönségét az ilyen és hasonló kétes existenciáktól s attól, hogy Poklos és Borbánd naplopó népe zsarolja és molestálja akár kereskedőinket, akár pedig minket. A gyámoltalan és munkaképtelen szegényeknek mindenki készséggel juttat egy-két fillért, de csak a városi szegényeknek, míg ha megengedi a rendőrség, hogy a közeli falvak naplopó, henye, munkakerülő népe is a mi városunk közönségén élődjék, nem csodálkozhatunk, ha egy öl fa felvágásáért 12 koronát kér a faluról ide szorult szemérmetlen munkás, ki csak ötszörös árért hajlandó munkát vállalni, mert felesége és leánya a rendőrségünk jóvoltából itt koldulhat, vagyis nincs feltétlenül rászorulva, hogy dolgozzék.

Ugyanakkor nap a déli órákban, mielőtt haza mentem volna körülsétáltam a főtér napos oldalán, a hol a

bolti gyerekek azzal mulatták magukat, hogy a déli verőfény által felengedett fagyos havat, aszfalttakarítás ürügye alatt, a járókelőkre söpörték, a sarkon álló rendőr nagy lelki gyönyörűségére, míg a rendőrhadnagy délczegezen sétált fel s alá s mellét csak úgy duzzasztotta a büszkeség és önérzet a miért a vásott boltfiúk megállottak munkájukban akkor, midőn Ő előttük elhaladt. S most ismét azt kérdezzük, hogy hol van a rendőrség, a ki szigoruan megbagya és ellenőrizzé azoknak a kiket illet, hogy seperni és havat takarítani igenis kell, de ez a munka akkor végzendő, mikor legkisebb a forgalom.

S végül szerencsétlenségemre e hó 4-én utam a Szt.-Mihály utczába vitt, s ime azt láttam, hogy ez az utca, hol uri családok is laknak, a szó valódi értelmében a heti vásárosok illemhelye.

Ez ellen is a rendőrség tehet csak eredményes lépéseket, mert más halandónak jaj, ha ki talál kezdeni a depó törzsvendégeivel. De én azt látom, hogy a rendőrség csak akkor van itthon, mikor pótlékra van szükség. Még sokat írhatnék a mi jeles rendőrségünkről, de elhagyom most, majd alkalomadtán ismét igénybe fogom venni a Tekintetes Szerkesztő úr szíves engedelmevel a lap hasábjait, addig pedig várok, mert hátha haza talál jönni a rendőrség.

Ezzel bezárom levelem s vagyok és maradok a tekintetes Szerkesztő urnak tisztelő hiva

egy gyulafehérvári benszülött.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1908. január 12.

Tisztelettel felkérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése december hó végével lejárt és azokat az olvasóinkat, kiknek lapot küldöttünk s azt vissza nem küldötték, hogy az előfizetési pénzeket a szerkesztőség címére mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

— **A hideg.** A szokatlanul hosszú s a télbe is bemenő ősz után nagy hideggel köszöntött be végre a tél. Az ország minden részéből nagy hideget és nagy havazásokat is jelentenek. A vonatok késnek a nagy hideg és a hófúvások miatt. Gyulafehérvárra is állandóan késéssel érkeznek a vonatok. A hideg már emberáldozatot is követelt. Rózsabegyrről jelentik: Hidrosán János kubini parasztot, aki Oláh-Dubovárról hazafelé igyekezett, a Dubóvár és Alsó Kubin közötti országuton megfagyva találták. — Budapesten e hó 5-én a Rózsautca 21-ik számú ház kapujában félig megfagyva találták Botorik Teréz állásnélküli eselédet. A mentők a kórházba szállították, ahol felélesztették. Életbenmaradásához azonban kevés a remény, annyira összefagytak a tagjai.

— **A tulipán-szövetség** gyulafehérvári fiókja e hó 9-én tartotta meg az idei farsang első táncestetélyét, melyet azonban semmi esetre sem mondhatunk sikerültnek. Az estélyt megelőzőleg egy rövidnek ígérkezett, de a valóságban túlságosan hosszúra nyúlt programot szenvedett át az a kevés számú közönség, a mely az estélyen megjelent. Az estély rendezőiben sok jó akaratot és buzgóságot észleltünk, de ennél többet tényleg nem konstatálhattunk. A kik otthon maradtak, bátran állíthatjuk, nem bánták meg, hogy nem követtek el egy ballépést. Ennél jövőre többet várunk a tulipán nevében. Külömben a tulipán-szövetség megszívlelhetné azt a régi közmondást, mely a halról és annak fejről szól. Béke velünk.

— **Halálozás.** Benedek Simon alvinczévidéki földbirtokos folyó hó 6-án hosszas szenvedés után élete 75-ik évében elhunyt. Egy munkás, tevékeny, becsület és becsültetés között eltöltött élet zárul le e halálhírral.

— **Színházi hír.** A Heves Béla igazgatása alatti erdélyi első kerületi szintársulat a minden tekintetben sikerültnek mondható marosvásárhelyi téli szezon befejezése után, január 15-én Déván kezd meg működését.

— **Eljegyzés.** Rejőd József gyulafehérvári ügyvéd leányát, a nagymiveltségű bájos Il dikót f. hó. 1-én eljegyezte Todt Bennó cs. és kir. vadászhadnagy, a városunk társadalma előtt ismert és népszerű Todt régi katonafamilia tehetséges ifjú tagja.

— **Garázdálkodás.** Szomorú és városunk nivójára szegyenletes jelenség, hogy köztereinken nyilvánosan elégitik ki egyesek barbár szenvedélyüket: a tettegességgel súlyosbitott botránycsinálást. „Szükséges ugyan, hogy botrányok legyenek, — mondja az apostol — mindazáltal jaj a megbotrányoztatónak!” De itt szegyen és megvetés helyett nagy gaudiummal kísérnek az „intelligens” sétálók egy olyan kinos jelenetet, minő f. hó

5-én játszott le a zárdatemplom előtt, az áhitatos hangulattól megihletett templomlátogatók épülésére. Egy izgága fiatalember, állítólag abnormális testállapotú, kinek hír szerint nem ez az első dicső szereplése, egy bekésen sétáló társaságra támadt és minden szó vagy magyarázat nélkül a társaság egyik tagját öklével főbe ütötte, majd meglegedetten és fogcsattogtatva tovalépdelt. A még szabadon garázdálkodó veszélyes temperamentumu egyént, kinek Sztojka mérnök a gazdája, a törvény teljes szigorába ajánlták illetékesek.

— **Rendellenesség.** Helyi kereskedőcégek helytelen és közveszélyes szokására hívjuk fel az illetékes forum figyelmét. Ésszerűség, a testi épség előrelátó védeése, esztetikai izlés követelik azt a szigorú intézkedést, mely megtiltandja kereskedőinknek, hogy kirakatok vagy általában üzlethelyiségük előtt a gyalogjáró fölé embermagasságnyira kinyuló aczelkarokra reklámképpen áruikat kiaggatják. Elvárjuk és reméljük, hogy e fegyelmetetés elegendő lesz ez anomália megszüntetésére, mert hiszen a szélben hintázó eszima, korcsolya, kasza minden pillanatban veszélyeztetí a gyanullanul sétáló épségét, a kiaggatott pamut és alsónadrág pedig jóizlés elleni merénylet. Segíteni kell ezen, de hamar, mielőtt erőyesen és élesen csapna le e kihágások elkövetőire a — hír szerint — tervbevett fenyeítő feljelentés.

— **Elmaradt hetivásár.** A városunkban szokásos keddi hetivásár a román karácsonyi ünnep miatt e hó 7-én elmaradt, de annál élénkebb volt a szombati vásár.

— **Búcsúvacsora.** Lapunk mult számában már megemlékeztünk volt, hogy László Gyula kir. törvényszéki telekkönyvvezető 39 évi szolgálati idő után nyugdíjba ment. Barátai és tisztelői felhasználták ezt az alkalmat és e hó 4-én estve a Hungária vendéglő ettermében a mindenki által tisztelt és szeretett hivatalnoktól egy látogatott vacsorán vettek búcsút; a melyen a nyugdíjba vonulót lelkesen ünnepelték a szép számban megjelent helybeli ügyvédek, a kir. törvényszék bírói és tisztviselői.

— **Sport.** A sportkedvelők téli kedvelt helye, a lövészkerben levő jégpálya, e hó 8-án nyílt meg s ettől kezdve rendelkezésére áll a közönségnek.

— **Borzalmas gyilkosság.** Dévai tudósítónk jelenti: Bancsilla Péter livazényi vagyonos gazdálkodót az ottani havason meggyilkolva találták. Egész teste fejszecsapásoktól eredő súlyos sebekkel volt borítva. A csendőrség a vizsgálat folyamán a meggyilkolt lakásán kihallgatta ennek feleségét, aki azt vallotta, hogy a meggyilkoltnak pénzesládáját az elmult éjjel valaki feltörte. A ládát erre a csendőrök szintén megvizsgálták és konstatálták, hogy az egyáltalán nincs feltörve, bár belőle 2000 forint készpénz és egyéb drágaságok is hiányoztak. A tovább folytatott nyomozás során kiderült, hogy Bancsillát a saját atyja, anyja és felesége ölték meg, hogy pénzéhez hozzá jussanak. A gyilkosokat a csendőrség a dévai ügyészség fogházába szállította.

— **A háziipari ismeretek terjesztése.** Az Erdélyrészi Gazdasági Egyesület évek óta azon fáradozik, hogy a gazdálkodó nép körében meghonosítsa a hasznos hajtó téli foglalkozást. Ez évben is három helyen rendez hat délig tartó háziipari tanfolyamot. Így Mákón a faragásban, Bucsákban a kosárfonásban, Bácsban szintén kosárfonásban képezik ki a tanfolyamra jelentkező kigazdákat. Ezenkívül Kolozsmegye hat községében egy-egy hetes kefekötő tanfolyamot tartanak. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület ez akezióját Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter jelentékeny anyagi segítséggel támogatja.

— **A piskii fürdőszolga bűnügye.** A nyáron nagy port vert föl Mezei Istvánnak, a gyilkosságért erősen hét évi fegyházra ítélt piskii vasutasnak az ügye. Mint ismeretes, Keller Mária holttestét ekszhumálták és akkor az orvosszakértők odanyilatkoztak, hogy a szerencsétlen leány halálát nem a szemen talált sérülés okozta. Erre nyomban szabadlábra helyezték Mezeit, akinek az ügyében azonban új esküdtszék fog ítékezni. A szenzációs ujrafölvételi bűnpör eskütszéki tárgyalását a szegedi törvényszék a februári ciklusban tűzi ki.

— **Mulatság.** A gyulafehérvári polgári iparos olvasókör ma vasárnap este tartja meg a helybeli műkedvelők közreműködésével színielőadással egybekötött táncestetélyét. Ez alkalommal színre kerül a „Doktor ur” című 3 felvonásos bohózat. Felhívjuk közönségünk figyelmét ez élvezetesnek ígérkező mulatságra.

— **Ajánlat sporttelep létesítésére.** A Tusnádfürdői Szövetkezet Igazgatóságához a napokban Filip Endre budapesti lakostól egy nagyobb szabású vállalati ajánlat érkezett. E szerint a nevezett felajánlotta az igazgatóságnak, hogy 100.000 korona költséggel egy

sporttelepet hajlandó az ugynevezett Csukástón és környékén létesíteni, ha az igazgatóság feltételeit elfogadja. Az ajánlatot, valamint a sporttelep részleteit egy 8 oldalú nyomtatott beadványában ismerteti. Mindenesetre megfontolandó az ajánlat az igazgatóság részéről. A sporttelep megvalósítása, a fürdőző közönségnek nyújtana szórakozást, amit főleg a hazai fürdőhelyeken ritkán talál. — Nálunk feleannyi költséggel is meg lehetne csinálni a sporttelepet összekötve uszodával és fürdőkkel, csak félünk, hogy az a lelkesedés, mellyel a közönség Magvassy eszméjét felkarolta, nem volt egyéb, mint szalmatűz.

— **A katonatisztek házassági kaucióját** ismét jelentékenyen fölemelik és pedig a hadnagyokéét huszezer koronával, vagyis hatvanezer koronára. Ez nagy csapás azon szép hölgyeinkre nézve, kiknek tisztak az udvarlók. Miután pedig a katonai udvarlók legnagyobb részét a hadnagyok teszik ki, azoknak nem, vagy alig lehet megházasodniuk, vagy csak gazdag lányokat vehetnek el, kiknek apjuk, vagy anyjuk képes ezt a nagy kauciót letenni. Azért ezennel figyelmeztetnek a hölgyek, hogy óvakodjanak hadnagyot udvarlójuknak elfogadni, mert ezek többnyire nem rendelkeznek nagy vagyonnal s gondolják meg, hogy jobb most mindjárt szakítani, mint egy vagyonatlan hadnagyot szeretni. Mert ellenkező esetben — anyák igen, de a feleségeik sohasem lehetnek.

— **Az erdélyrészi birtokrendezés.** Az igazságügyminisztériumban Imling Konrád államtitkár elnök lésevel e hó 6 án délután négy órakor szaktanácskozmány volt az 1836: XII. törvényzikk némely intézkedésének módosítása tárgyában. Az értekezleten résztvettek az igazságügy minisztérium részéről Törő Gusztáv államtitkár, Szász Béla miniszteri osztálytanácsos, Sebess Dénes dr. ítélőtábla bíró, mint előadó, Barthá Richárd dr. törvényszéki bíró és Böresök Andor albíró, a belügyminisztérium részéről Viczián István dr. miniszteri segédtitkár, a földművelésügyi minisztérium részéről Sierbán János m. kir. jószágigazgató, Papp-Ragány dr. miniszteri osztálytanácsos és Rochlitz Dezső dr. kir. erdőfelügyelő, a pénzügyminisztérium részéről Antalffy Antal és Kollár Dániel központi felmérési felügyelők, az O. M. G. E. részéről Makfalvy Géza, továbbá Gyárfás Ferenc, Avedik Simon és Zsörös Kálmán kuriai bírák, Perényi Zsigmond báró főispán és Baross János képviselő. A szaktanácskozmány behatóan foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy az ország erdélyi részeiben hatályban levő birtokrendezési törvények, valamint a törvények módosítása tárgyában kelt s immár alkotmányos tárgyalás alatt levő törvényjavaslat rendelkezései mennyiben volnának kiterjesztendők az ország Királyhágón innen részeire is.

— **Ami jól izlik,** az a szervezetnek rendesen hasznosabb, mint a visszatetsző dolgok, különösen gyógyszer. A „Scott-féle Emulsió” feltétlenül jó ízű, könnyen emészthető összeállítás a csukamáj-olajnak, melyet gyermekek is előszeretettel vesznek. Kapható a gyógyszerárakban.

Közgazdaság.

Piaczi árak:

Gyulafehérvárt, 1908. évi január hó 11-én.

Buza 24 K. Rózsa 21.40 K. Tengeri 12.50 K. Arpa 14 K. Zab 15 K. Burgonya 6 K. Paszuly 16 K. métermázsánként. Lencse — 96 f. kilogrammonként. — Baromfi hizott: Liba 7— K. Rucza 2.60 K. darabonként. Baromfi rideg: Liba 3— K. Rucza 1.30 K. Tyúk 1.80 K. Pulyka 6— K. Csirke rántani való párja — 70 K. Csirke nagyobb párja 1.20 K. Kappan 2.80 K. Tojás — 7 K. darabonként. — Egy mm. széna 11— K., egy mm. szalma 3.80 K. — Husneműek: Marhahus 1.20 K., Borjúhús 1.40 K. Sertéshús 1.40 K. Szalonna 1.50 K. Zsír 1.60 K. kilónként. — Tej 1 liter 20 fill. — Tüzifa 1 m. 7— K., kőszén 1 Q. 3.60 K.

Nyilttér.

(E rovat alatt közöltékért a szerkesztő nem vállal felelősséget.)

Henneberg-selyem csak kizárólag — fekete, fehér és színes, 75 kr.-tól 11 frt. 35 kr.-ig méterenként blouzoknak és ruháknak való. Bérmentve és **megvámolva** házhoz szállítva. Dús mintaválaszték posta fordultával.

Henneberg selyemgyár Zürich.

Gyengeséget,

akár szervezeti fejletlenségből, akár betegségből származó, gyorsan elhárít a SCOTT-féle Emulsió, melyet tökéletes tápanyagyszernek lehet nevezni, mert rendkívül hatásos az ereje, s emellett ízletes és könnyen emészthető. A legmakacsabb beteg is gyorsan hozzászokik a

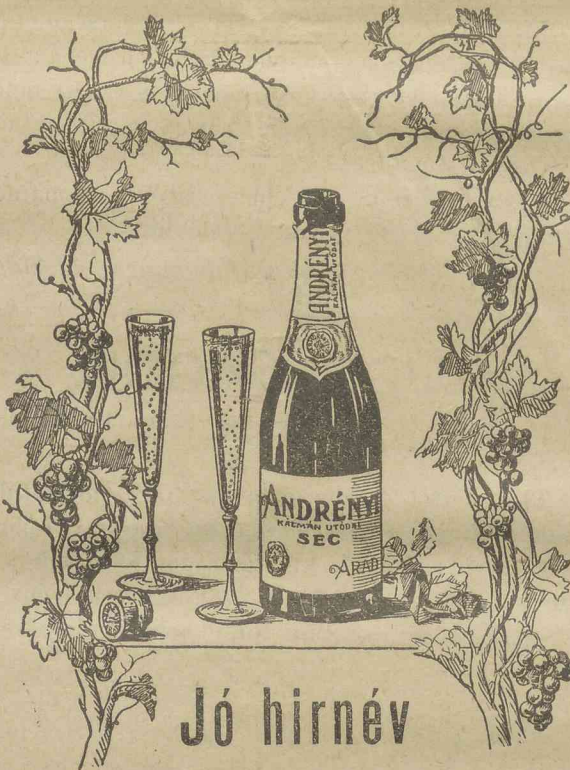

SCOTT-féle EMULSIÓ

hoz, mely a leggyengébb gyomornak sem okoz nehézségeket.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható a gyógyszerárakban.

Jó hírnév

és a fogyasztó közönség helyes ízlésére vall, hogy pezsgőnk rohamosan terjed és nagy keresletnek örvend.

Kapható:

minden elsőrangú fúszkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

Hirdetmény.

A Nagyméltósági Földművelésügyi Minisztérium 60900/1896. számú szokványrendelete szerint

válogatott első osztályú sima és gyökeres **Riparia-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis**

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege fajú

gyökeres fásoltványok

kerülnek ezen évben nálunk eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősége, TAPOLCZA, (a Balaton mellett).

Az Athenaeum Nagy Képes Naptára

egy év híján félszáz esztendeje gyönyörködteti és tanítja a magyar olvasóközönséget. Gyönyörködteti gazdag **szép-irodalmi** részével, amely elsőrangú hazai és külföldi írók kiváló irodalmi termékeit foglalja magában és tanítja **ismeretterjesztő** közleményeivel, valamint azokkal a lépten-nyomon szükséges tudnivalókkal, amelyeket a nagyközönség a gyakorlati életben minduntalan keres. Az Athenaeum Nagy Képes Naptára a világosan és észszerűen összeállított budapesti **kalauzzal, sorsolási értesítővel, bérkecsidiszabással, posta- és távirtda árszabállyal, betűrendes névjegyzékkel, tüztesen tájékoztató olvasóját. Sorra elvonul az olvasó előtt a lefolyt év története** élvezetes és oknyomozó feldolgozásban. A közelet **halottainak** valóságos jellemrajzát nyújtja, a **külföld eseményeinek** jelentékenyebbjeiről pedig értékes és érdekes leírást közöl. Számtalan szép **kép** teszi tökéletessé a vaskos kötetet, melynek fontos kiegészítő része a legpontosabban összeállított **Tiszti Czímertár**, amely közel 300 oldalon Magyar ország hivatalos címzeit foglalja magában. A maga nemében páratlan naptár köteve **2 korona 60 fillér.**

Ugyancsak az Athenaeum kiadásában jelent meg a teljes **Tiszti Czímertár** felülről **Magyar Közigazgatási Kalendárium**, amely elsősorban hivatalok és intézetek számára nélkülözhetetlen. Ennek az ára köteve **2 korona.** Mindkét naptár minden hazai könyvkereskedésben kapható.

Előkelő és nemes, idős házaspár örökbe fogad (adoptál) vagyonos fiatal urat vagy hölgyet. :: :: Bővebb felvilágosítást nyújt a lap szerkesztősége.

Globin

a legjobb és legfinomabb Czipő tisztítószer

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefű cukorkánál

Vásárlásánál azonban vigyázzunk, és határozottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

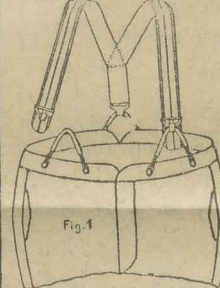
1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

MACH-féle szabad egészségügyi nadrágtartók

Urak részére á 50, 75, 100, 140, 190, kr., fiúk részére á 35, 42 és 50 kr. — Kaphatók mindenütt.

Ezek egészségessé és kényelmessé teszik a nadrágviseletet, mivel a kengyel a csattban minden mozgásnál eltolódik (1. ábra), továbbá azért, mert a nadrágtartók jó, nyújtható szalagból vannak előállítva és szilárd, rozsdamentes csattokkal jelszerelve.

Gombelvezetés sincs többé! mert a nadrágtartókat nem kell a nadrághoz gombolni (1. ábra.) a gombok pedig csak a olytonos használat által szakadnak le. **Az öltözködés is gyorsabban végezhető** Különös előny van abban, ha minden nadrághoz egy készlet tartálék-kengyelt (2. ábra) 10 krajczárért szerzünk be és azokat **nadrágakasz-tóul** használjuk. Ha a nadrág a három ilyen kengyelen fel lesz akasztva, önsúlyával kisimul és megtartja sima, ráncz nélküli fazonját a nélkül, hogy vasalni kellene.

Gyáram a legmodernebb gépezetre van berendezve. Nagy mennyiségben csak nadrágtartókat gyártok. Az okszerű gyártás pedig arra kéri, hogy jobb minőségű és a közönségeseknél **25 százalékkal olcsóbb** nadrágtartókat szállíthatok.

cs. kir. szab. nadrágtartó-gyár
FR. MACH, BRÜNN.

Mielőtt
személy vagy
jelzőlog
pénzkölcsönért
bárhova fordulna
kérjen
díjmentesen
tájékoztatót
Meller L.
Egyed czégtől
Budapest, IX.
Lónyay-utca 7.
Telefon-Inter-
urban:
43-31.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

Csödtőmegeladsi hirdetmény.

Vb. Czettel Fülöp és Társa alvinczi fűrészgáros csödügyében közhírré teszem, hogy az Alvinczen a Martinuzzi-féle udvarban, Czettel Fülöp volt fűrészgárában lévő 2280 K. beszerzési árban és 1230 K. 80 f. becsértékben a pótcsődeletár 1—26. tételei alatt felvett két faszin anyaga vagyis az azokhoz tartozó összes deszkák és fedelek ajánlati árverésen eladatnak, akként, hogy a színek elbontását a vevő tartozik a saját költségén eszközölni.

A 123 K. bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok 1908. évi január hó 15-ik napjának déli 12 órájáig nálam nyújtandók be, és a választmány azok felett ugyanazon nap délután irodámban (Arad, Szabadságtér 20. sz.) tartandó ülésén fog határozni olykép, hogy előbb szóbeli árlejtést tart és azután felbontja az írásbeli ajánlatokat, jogában állván azonban esetleg egy ajánlatot sem elfogadni és az ingóknak más módon való értékesítését elhatározni.

Vevő köteles a vételárat és a vételár után III. foku bélyegilletéket az eladás után 3 nap alatt kezeimhez készpénzben lefizetni és a megvett ingókat ugyanezen idő alatt átvenni. Az elszállítást 1908. január 31-ig eszközölheti.

Ha a vevő a fenti árverési feltételeknek eleget nem tenne és különösen ha a kikötött határidőben a vételárat kifizetni és az árukat átvenni elmulasztaná, úgy a bánatpénznek elvesztésén felül az ingók a vevő kárára és veszélyére fognak értékesítettetni.

Sem a tömeggondnok, sem a választmány nem vállal szavatosságot az eladásra hirdetett ingók minősége, mennyisége és ugyanazonosságaért.

Aradon, 1908. évi január hó 2-án.

Dr. Mittler Izidor,

ügyvéd,
mint vb. Czettel Fülöp és Tsa
czég csödtőmeggondnoka.
Arad, Szabadságtér 20 szám.

Közgyűlési meghívás.

**A GYULAFEHÉRVÁRI NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
XVI-İK ÉVI**

rendes közgyűlését

1908. év január hó 26-án délelőtt 10 órakor saját helyiségében tartja meg,
melyre a részvényesek*) tisztelettel meghívataknak:

TÁRGYSOROZAT:

- 1) Az igazgatóság jelentése a tizenhatodik üzletév és zárszámadásról**), valamint ezzel kapcsolatos indítványa a mérleg megállapítása s a tiszta nyereség mikénti felosztása tárgyában.
- 2) A felügyelő bizottság jelentése.
- 3) Határozathozatal a tiszta nyereség hováfordítása tárgyában s a felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő bizottság részére.
- 4) Az igazgatóság és felügyelőbizottság tiszteletdíjának megállapítása, valamint a fizetési pótlékok és jótékonycélu adományok megszavazása a módosított alapszabály 21. és 45. §-a értelmében.
- 5) Az alapszabályok 20, 23, 30, 41, 81. és 82. §§ ainak módosítása.
- 6) Hat felügyelőbizottsági tagnak három évre és egy igazgatósági tagnak két évre választása. (Alapszabály 41. §. és 25. §.)

A Gyulafehérvári Népbank Részvénytársaság igazgatósága.

*) Az alapszabály 19. §-a értelmében a t. részvényesek felkéretnek, hogy részvényeiket a szavazati jog gyakorolhatása céljából 3 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál letétmenyezzék.
**) A társaság zárszámadása az igazgatóság jelentésével együtt a kereskedelmi törvény 198. §-ának rendelkezéséhez képest a közgyűlést megelőző 8 naptól a részvényesek által a hivatalos órák alatt megtekinthető.

A Gyulafehérvári Népbank r. t. zárszámadása 1907. december hó 31-én. — Vagyonmérleg. — Vagyon: Értékpapírok és szelvények: K. 10808.58. — Felszerelésekben: K. 2178.40. — Folyó számlai követelésekben: K. 17282.58. — Jelzőlogkölcsonkövetelésekben: K. 68808. — Váltótáreza: K. 1471416.05. — Kézizálog és előlegkölcson: K. 55701. — Bankgíró: K. 13558.06. — Ingatlanok: K. 4038.17. — Pénzkészlet 1907. évi december hó 31-én: K. 55158.27. — Összesen K. 1698949.11. — Teher: Befizetett részvénytőke: K. 200000. — Tartalékalap: K. 78804.05. — Visszleszámitolás: K. 436676.85. — Hitelezők: K. 2470.41. — Betétekben 1907. december 31-iki tőkésítéssel: K. 940417.92. 1908. üzletévet illető kamatokban: K. 11370.84. — Betét fizetetlen tőkeamatadója: K. 2172.58. — Nyeremény-áthozat 1906. évről: K. 1300. — Nyereményegyenleg 1907. évről: K. 25736.46. — Összesen: K. 1698949.11.

Nyereség és veszteség számla 1907. évi december hó 31-én. — Tartozik: Betétek tőkésített és kifizetett kamatai: K. 42202.81. — Tőkeamat adó: K. 4220.26. — Jövedelmi adó: K. 7000. — Üzleti költségek: K. 12413.62. — Visszleszámitolási kamatok: K. 27842.89. — Tartaléktőke kamata: K. 3028.44. — Leírás behajthatlan váltókövetelésből: K. 971. — Nyereményáthozat 1906. évről: K. 1300. — Nyereményegyenleg 1907. évről: K. 25736.46. — Összesen: K. 124715.48. — Követel: Nyereményáthozat 1906. évről: K. 1300. — Kamatbevetel: K. 122482.60. — Értékpapír jöv. és kamatok (adómen'es) K. 267.86. — Jutalék és díjakból: K. 665.02. — Összesen: K. 124715.48.

Tisztviselői kölcsönt

minden összegben kaphatnak állami, városi és egyéb tisztviselők, katonatisztek, kereskedők 6—7 százalék mellett úgy rövid időre, mint 10, 12, 15 és 20 éves törlesztésre.

Katonatiszti óvadékra

szerzek 10 nap alatt kölcsönt, továbbá birtokra s házakra I. és II. betáblázásra 20 nap alatt legolcsóbb napi kamatláb mellett!

Bővebb felvilágosítással szolgál:

KAUFMANN KÁLMAN
hat. eng. bankbizományi üzlete
Budapest, VII., Izabella-utca 35.

Új találmány

minden betegség ellen.

A gyomorbajt csírájában kiöli a szabadságot nyert, állítható gyomorvédő óv. Hatása rögtön. A gyomorphülésből eredő, halálosnak gondolt gyomorgöres, hasmenés, hascsikarás, epe-, vese- baj és minden belbetegség ellen. Bizonyítják a folyton érkező halálatok és orvosi ajánló nyilatkozatok. Ára az I. sz.-nak, mely a legtöbbször alkalmas 4 K. 50 f., a II. sz.-nak túlnagy termetűekre 5 K. 50 f.; hátvédővel együtt (gyomor- és hátvédő) tüdőbajosoknak és derékfájásoknak az ára 6 K. 50 f. és 8 K. 50 f. Rendelésnél méret nem szükséges, esetleg a derék körme-rete elegendő, jelezve, férfi avagy női. A pénz megküldésére vagy utánvétellel megküldi:

Takáts Dániel Nagyvárad, Sorompó-utca.

Utánzás tilos!

Szülőoltványok

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű dusgyökérzetű, teljes felelőség mellett szállítok — következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövi-dinka, Nemes Kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgund, Oporto, Mézes-fehér, Karbenet, Sárféher, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chas-selas, Passatuti.

1000 darab sima zöldoltvány . . .	80 K.
1000 „ gyökeres I. oszt., 2 éves	180 „
1000 „ II. „	140 „
1000 db. sima Ripária-Portális I. oszt.	16 „
1000 „ . . . II. „	9 „
1000 „ gyökeres . . . I. „	30 „
1000 „ . . . II. „	18 „
1000 „ fásoltvány . . . I. „	200 „
1000 „ . . . II. „	140 „

Tavaszi szállításra is elfogadok már most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni szíveskedjék.

Bort a legjobb minőségben a napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel

SÁRKÁNY JÓZSEF
GYÖNGYÖS. (Heves-m.)

HAVI 80 KORONA

mellékkeresetre tehetnek szert férfiak úgy mint nők, semmi fáradság nélkül, csak egy kis érdeklődéssel.

Érdeklődők forduljanak

SINGER Co. czim alatt NAGYENYEDRE.

A Nádparipa- Liliumtejszappan

Bergmann és társától Drezda és Tetschen aE. marad a naponta beérkező elismerő nyilatkozatok szerint a leghathatóbb minden gyógyszerzappanok közt szepők ellen is. Használata az arczbőrt puha bársnyossá teszi és rózsásint idéz elő. — **Kapható 80 filléres darabokban minden gyógyszerárban, drogueria-, párfn-, szappan- és fodrász-üzletben.**

Kiadó Kovácsmühely.

Gyulafehérvárt a Borbándi utca 3. sz. alatti 17 év óta fennálló kovács műhely, melynek igen kiterjedt munkaköre van, teljes felszereléssel a tulajdonos betegsége miatt haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni **Bogdán Gusztávné** tulajdonosnénál (lakik: özv. ifj. Czirlea Józsefnénál Gyulafehérvárt.)

Kezének, arcának a bőrét

ha ápolni akarja, úgy hozassa meg
70 fillérért

a „**Thália**”-tejkrémet

bő utasítással.

Kapható: **Nagy Sándor**
„**THÁLIA**” drogeriájában
Budapest, Király-utca 91. sz.
Kérjen árjegyzéket!

KÖHÖGÉS.

A ki

az egészségét szereti, a köhögést eltávolítja.
5245 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja, hogy a szer gyógyszerelést eredményez.

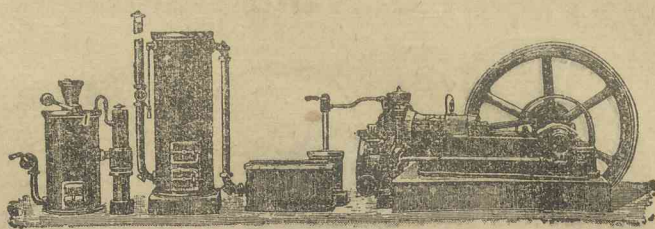
Kaiser-féle

három fenyő
mell-karamellak

Orvosilag kipróbált szer, ajánlva köhögés, rekedtség, hurut, nyálkásodás, gégehurut, gőrcs és számarhurut ellen.

Csomagja 20 és 40 fil. Doboz 80 fil.

Kapható **VLAD VIRGIL** gyógyszerésznél Gyulafehérvárt.

OSERS és BAUER

kizárólagos gyári motorépités
BUDAPEST, WIEN
Podmaniczki-utca 18. XX. Dresdaerstrasse 81-83.

Szivógáz-motorok

Benzinmotorok.

Benzinlokomobilok.

A jelenkori legolcsóbb hajtóerő (1-2 fillér munkaerő.) Több mint 1000 motor üzemben. Fizetési feltételek kedvezményesek. Költségvetés ingyen és bérmentve.

Gépeket szállítottunk legközelebb többek között a következőknek: **Báró Bánffy Ernő** Kolozsvár 25 HP., **Gr. Vass Béla** Mező-Záh 30 HP., **Gr. Bethlen István** 2 Anlagén 25 HP., **Gr. Teleky Arthur** Tancs 30 HP., **Takács Imre** gőzmalom Pásztó 60 HP.

ÓH JAJ!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség
és elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásnak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és
kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„**NADOR**” gyógyszerár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított!

KAPHATÓ:

Gyulafehérvárt: **Frölich Gyula, Vlád Miklós, Nagy Endre** gyógyszerárakban.

Nagyon minden:

Oberff J. örökösei, U. Kovács József gyógyszerárakban.

KERESÜNK
ügyes képviselőket

kik a gazdasági közönséggel állandó összeköttetésben állnak.
Ajánlatok a „Műtrágyát értékesítő szövetkezet” címére, Budapest V. Fűdő utca 8. küldendők.

A NAP és A HIR

a 48-as eszmény és a magyar nemzeti főrekvések leghívebb, legtüze-
sebb szószólója.

A MAGYAR UJSÁGÍRÁS SZENZACZIÓI!

A magyar közönség legkedvesebb lapjai! * Tessék mutatósámat kérni!

MAGYARORSZÁG LEGKITÜNŐBB HÁROM LAPJA.

● **A NAP** ujságvállalat lapjai: ●

A NAP A NAP UJSÁGVÁLLALAT
ESTI LAPJA.

A Nap előfizetési ára:
Egész évre 16 K — f. || Negyedévre 4 K — f.
Félévre . . 8 K — f. || Egy hónapra 1 K 40 f.
Egyes szám mindenütt 2 krajczár.

A HIR A NAP UJSÁGVÁLLALAT
REGGELI LAPJA.

A Hir előfizetési ára:
Egész évre 16 K — f. || Negyedévre 4 K — f.
Félévre . . 8 K — f. || Egy hónapra 1 K 40 f.
Egyes szám mindenütt 2 krajczár.

FIDIBUSZ A NAP UJSÁGVÁLLALAT
ÉLCLAPJA.

A Fidibusz előfizetési ára:
Egész évre 6 K — f. || Negyedévre 1 K 50 f.
Félévre . . 3 K — f. || Egy hónapra — K 50 f.
Egyes szám mindenütt 5 krajczár.

Aki a „Fidibusz”-ra legalább egy félévre előfizet, ingyen kapja az 1908. évre szóló díszes „Fidibusz-Naptár”-t.

8 koronaért

30 rőtös vég bőreros **vászon, kanavászt,**

10 koronaért

legfinomabb vászon, sifont, kanavászt lepedő-vászon utánvétellel szállít:

WEISZ, Budapest, Sip-utca 22.

— Damaszi abroszok, ágyterítők olcsón kaphatók. —

Védjegy: „Horgony!”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyított háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szerek bizonyított közhívenél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsöléskeppen használva. Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu **Portland-Cementet** ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható id. **Misselbacher J. B. cég**nél.